

ITÄ-SAVON ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI 2025

Itä-Savon ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen suunnitelma eläinlääkäripalveluiden sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämiseksi vuodelle 2025 hyväksyttiin alueellisessa ympäristöterveydenhuoltojaostossa 13.12.2024 § 50. Ko. suunnitelma on osa koko ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa. Suunnitelma on laadittu eläinlääkintähuoltolain ja Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti.

Eläinlääkintähuollon valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain ja arvioinnista laaditaan arviointiraportti. Arviointiraportti hyväksytään ympäristöterveydenhuoltojaostossa, jonka jälkeen raportti lähetetään Ruokavirastolle arvioitavaksi.

Eläinlääkäripalveluiden ja terveydenhuoltopalveluiden saatavuus ja laatu

Itä-Savon ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kymmenen kunnaneläinlääkäriä (praktikkoo) huolehtivat peruseläinlääkäripalveluista kukin omalla toimialueellaan. Toimipisteet sijaitsivat Juvalla, Puumalassa, Rantasalmella, Savonlinnassa ja Sulkavalla. Yhteistoiminta-alue on jaettu kahteen päivystyspiiriin; läntinen: Juva, Puumala, Ranta-salmi, Sulkava sekä itäinen: Enonkoski ja Savonlinna. Kiiretilanteissa apua on annettu tarvittaessa yli päivystyspiirirajojen.

Palvelujen saatavuus ja laatu ovat olleet pääosin suunnitelman mukaista. Henkilöstössä on ollut mm. vanhempain- ja virkavapaista johtuvia pidempiä yhtäjaksoisia poissaolojaksoja, osa-aikaisuuksia sekä joitain muita ennakkoimattomia poissaoloja, mitkä ovat vaikuttaneet toimintojen järjestämiseen. Kesäsijaisrekrytoinnissa onnistuttiin hyvin ja sijaisten käyttö poissaolojen paikkaamiseksi onkin ollut toistuvaa ja muodostunut pyysyvämmäksi käytännöksi.

Eläinlääkärien saatavuus 24/7 on alueellisesti toteutunut ja kiireellinen eläinlääkäriapu on ollut aina saatavissa suunnitelman mukaisesti. Eriytettyä eläinlääkäripäivystystä (hyöty-/pieneläimet) ei ole alueellamme otettu käyttöön, koska eläinlääkärit ovat katsooneet, että pieneläimet eivät rasita päivystystyössä liikaa. Keskitetty maksullinen päivystysnumero oli toiminnassa.

Vakiintunutta yksityistä eläinlääkäripalvelun tarjontaa on yhteistoiminta-alueella lähinnä pieneläimille Savonlinnan kaupunkialueella. Sopimuksia yksityisten palveluntarjoajien kanssa ei ole tehty, mutta epävirallinen yhteistyö toimii esimerkiksi erikoiseläinlääkäripalvelujen osalla.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta

Yhteistoiminta-alueella on ollut käytettävissä vuoden 2012 alusta valvontaeläinlääkäri. Alkupuolella 2025 käytössä oli kahden valvontaeläinlääkäriin resurssi. Valvontaeläinlääkärit ovat tehneet yhteistoiminta-alueella sekä epäilyyn perustuvia että suunnitelmallisia tarkastuksia. Etenkin epäilyyn perustuvien tehtävien määrä on valvontaeläinlääkäriin saatavuuden myötä kasvanut merkittävästi ja osa tehtävistä on ollut hyvinkin vaativia. Kiireellisissä eläinsuojelutapauksissa sekä loma-aikoina praktikkoeläinlääkärit ovat avustaneet tapausten hoidossa. Lisäksi valvontaeläinlääkärit ovat voineet tehdä rajat

ylittävää yhteistyötä Mikkelin ympäristöpalveluiden sekä Keski-Savon ympäristötoimen valvontaeläinlääkärien kanssa. Tulevaisuudessa on kiinnitettävä huomiota entistä enemmän eläinsuojelutyötä tekevien viranhaltijoiden yhteistyöhön, työsuojelun ja -turvallisuuden kehittämiseen, työssäjaksamiseen sekä yhä monimutkaisemmiksi menevien tapausten käsittelyissä tarvittavien tukipalveluiden saatavuuteen.

Pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Ennen työsuhteiden solmimista on varmistettu henkilöstön pätevyys työ- ja opiskelutodistuksin sekä tarkistamalla eläinlääkärinoikeudet Ruokaviraston ylläpitämästä eläinlääkärirekisteristä.

Kaikki eläinlääkärit ovat osallistuneet aluehallintoviraston ja Ruokaviraston järjestämiin koulutuksiin ja työnohjauksiin. Lisäksi on hyödynnetty muita alan koulutuksia. Koulutussuunnitelmaa on noudatettu ja koulutuspäiviä on yksikköön kertynyt 6,7 päivää / henkilö.

Tilasto eläinlääkäripalvelujen käytöstä

Taulukossa 1. on esitetty eläinlääkintäpalvelujen suoritelmäärät vuosina 2020-2025.

Taulukko 1. Eläinlääkintäpalvelujen suoritteet 2020-2025

Eläinlääkintä-huolto	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hyötyeläinsuoritteet	2869	2756	2448	2582	2487	2045
Pieneläinsuoritteet	5879	6012	5558	6472	6205	8113
Eläinsuojelutarkastukset	172	184	284	n. 260	n. 200	n. 170
YHTEENSÄ	8920	8952	8290	9314	9314	10328

Taulukossa esitetyistä hyöty- ja pieneläinsuoritteista päivystysaikaisia käyntejä vuonna 2025 oli hyötyeläinpuolella 462 kappaletta (23 %) ja pieneläinpuolella 1217 kappaletta (15 %). Päivystysaikaisten suoritteiden suhde on ollut samalla tasolla jo useamman vuoden. Terveystenhuoltokäyntien määrä oli arviolta 130 kappaletta.

Arviointiraportin yhteenveto

Eläinlääkäripalvelujen saatavuus ja tarjonta Itä-Savon eläinlääkintähuollon alueella oli hyväksyttävällä tasolla vuonna 2025. Kehitettävää jäi eläinperäisten elintarvikkeiden alkutuotannon valvonnassa, maitohygieniavalvonnassa sekä johtamisessa ja edellä mainittuihin asiakokonaisuuksiin on syytä kohdentaa lisäresursseja. Kesäkandien perehdytyksessä käytössä ollut tutor-malli on onnistunut ja kyseistä perehdytysmallin käyttöä jatketaan tuleville vuosille. Lisäksi yhteiskäytössä oleva praktiikkaohjelma tehosti toimintoja, asiakaspalvelua ja tiedonkulkua.

Toimitilat ovat toimintoihin nähden riittävästi varusteltuja, mutta rakenteelliseen kuntoon on syytä kiinnittää lisähuomiota.

Henkilöstöresurssien puolella sijaista etsittiin ja palkattiin tarpeen mukaan - välillä toki sijaisten saatavuus asetti rajoitteita. Valvontaeläinlääkäri on koettu tarpeelliseksi; tehtäviä on resursseihin nähden välillä liikaakin, tehtävät ovat haastavia ja kirjalliset työt aikaa sekä tarkkuutta vaativia. Eläinsuojelutehtävien nykyisenkaltaisen omistajaohjaus aiheuttaa hankalaksi koettua ja aikaa vievää byrokratiaa maksujen takaisin perinnöissä. Avustavana henkilöstönä on ollut käytössä klinikkaeläinhoitajat Savonlinnassa ja Juvalla, jotka ovat olleet erityisen tarpeen yhteisvastaanottojen avustavien tukitoimien järjestäjinä.